

BRANDUTREDNING NR 1

HÄNDELSEN

Vid räddningsstyrkans ankomst, klockan 19.39, hade en av väktarna släckt branden med hjälp av en kolsyresläckare. När väktaren blev uppmärksam på branden, tog han med sig släckaren och sprang till den aktuella toaletten. Han konstaterade att dörren inte var varm, när han försiktigt gläntade på dörren brann det med öppna lågor i toalettstolen. Röken var inte mer besvärande än att han lyckades tömma släckaren över den brinnande stolen. Räddningspersonalen kunde bara konstatera att väktaren agerat föredömligt, och branden inte hade spridit sig via ventilationen.

UNDERSÖKNINGEN

Toalettstolens plastlock hade antänts och den brinnande plasten hade spräckt stolens porslin. I taket satt resterna av den brunna lysrörsarmaturen, allt talar för att branden startat i själva armaturen. Lysrörsarmaturernas glimtändare är en vanlig brandstiftare vid dessa bränder. Ett isolationsbrott kan orsaka en ljusbåge vilket smälter ner glimtändaren, droppande plast kan sedan antända brännbart material i omgivningen, och här antändes plastlocket på toalettstolen. Någon misstanke om att branden skulle vara anlagd föreligger inte i detta fall.

Den aktuella plastkåpan till lysrörsarmaturen är mest bränd vid ena kortsidan, den del som satt rakt ovanför toalettstolen. Ett allmänt råd till handelsanläggningens ansvariga kunde vara att se över aktuella lysrörsarmaturer med jämna mellanrum, blinkande lysrör skall naturligtvis omgående bytas ut. Om den brunna lysrörsarmaturen fungerat oklanderligt innan branden har jag inte fått några uppgifter om. Några decimeter ifrån den brinnande armaturen satt en sprinkler, denna påverkades dock aldrig då den brinnande toalettstolen ej genererade en utlösande temperatur. Enligt årets brandstatistik så har hittills 20 lysrörsarmaturer bokförts som brandstiftare. Några större sekundärskador hann det aldrig bli fråga om, vare sig via dörr eller toalettventilation.

BRANDUTREDNING NR 2

En korrigerig av den tidigare brandutredningen blir av nöden, lysrörsarmaturen var oskyldig. Det kan vara synnerligen vanskligt att med en hundraprocentig säkerhet fastställa en brandorsak, och när det gäller lysrörsarmaturer vet jag att dessa tidigare har fått klä skott för några bränder. I detta fall pekade allt på armaturen i taket, felaktig glimtändare - ljusbåge, och branden kan vara ett faktum. Nu informeras jag om att åter en brand har inträffat, denna gång i toaletten mitt emot den tidigare brunna. Den tidigare branden inträffade onsdagen den xx-xx-xx klockan 19.33, och här har vi åter en kvällsbrand, på ca tre meters avstånd från den första. Nu hade branden anlagts i en papperskorg, där handduksrullen matats fram och antänts. Lysrörsarmaturen i taket saknade plastkåpa, vilket inte gjorde det lika lätt att antända denna! När jag okulärbesiktigade den brunna lysrörsarmaturen tyckte jag att det mesta talade för att branden startat i någon komponent. Så var nu dessvärre, kan man säga, inte fallet, lysrören kan man ju hålla efter och byta ut, brandanläggare är betydligt svårare att hantera.

Säkerhetsansvariga på varuhuset har med all rätt reagerat på de inträffade bränderna, varför vissa åtgärder kommer att vidtagas i varuhuset. Man vill definitivt inte att brandanläggaren skall återkomma, och kanske utöka sitt område, en brand ute i varuhuset skulle kunna få mycket allvarliga konsekvenser. I en annan stad inträffade en brandanläggelse i butikskedjans varuhus, en yngre kvinna tände där på en hylla med pappersvaror, branden blev förödande för varuhuset. Planerade åtgärder: Rökdetektorer, internlarmade, skall uppsättas i toalettutrymmena. Ingångarna skall videofilmas under tiden varuhuset är öppet.

De båda drabbade toaletterna ligger mitt emot varandra, bägge två betjänar damerna. Notabelt är att bränderna inträffar ungefär vid

samma klockslag, fast med några dagars mellanrum. När jag blickar tillbaka i statistiken så finner jag att samma toalettutrymme redan för tre år sedan drabbades av en anlagd brand. Torsdagen den aa-aa-aa, klockan 19.52, anlägger någon en brand i en papperskorg på toaletten. Branden får en sådan intensitet att sprinklern utlöses och släcker branden. I insatsrapporten noteras dock att ingen i varuhuset har uppfattat sprinklerlarmet, de blir varse detta först när räddningspersonalen anländer. Det blir då inga svårigheter att lokalisera brandrummet, ty vattnet flödar ut från toaletten. Räddningspersonalen får koncentrera sin insats på restvärdesarbete, samtliga damtoaletter och även delar av varuhuset måste vattensaneras.

För att återgå till de två senaste bränderna, och då speciellt till "lysrörsbranden"; hur kunde jag så "tvärsäkert" ge lysröret skulden för branden. Nu med facit (?) i hand kan jag själv notera ett par viktiga punkter vilka jag förbisåg. En titt på den aktuella lysrörsarmaturen med dess plastkåpa, och jag noterar ett par avvikelser från en "normal" lysrörsbrand. Förutom det avbrända fästet för det ena lysröret, så är övriga komponenter ovanligt befriade från sotbeläggning. På plastkåpan finns också ett brännmärke som skvallrar om lågan från exempelvis en cigarettändare. Kan naturligtvis vara från ett tidigare försök. Toalettstolen, som stod rakt under den brinnande plastkåpan, har sannolikt antänts av neddroppande plastsmälta, men kan också ha direktantänts av förövaren. Vi torde alltså åter igen konstatera att i X-stad finns det gott om kvinnliga brandanläggare, om det nu inte var en gubbe som slank in. En forskare på området (ja säg vad man inte forskar om) har kommit fram till att kvinnorna är sällan förekommande som brandanläggare, och kvinnliga pyromaner skulle vara en "raritet"! Det måste dock betonas att lysrörsarmaturer som brandstiftare är klart mer förekommande än kvinnliga brandanläggare! (Det sista är inget försök till bortförklaring...)